Nicky Runge

HET LICHAAM IS EEN KOOI

2025 Prometheus Amsterdam

My body is a cage
That keeps me from dancing
with the one I love

Arcade Fire, 'My Body is a Cage'

DEEL I

EERSTE AKTE

I

Nergens ben ik bang voor in mijn leven, aangezien ik mijn lot al ken. Ik heb mijzelf namelijk al gezien als mijn oudere ik. Ze zit op de voorste rij in de Opéra Garnier en kijkt me recht aan op het podium, net op het moment dat de eerste akte begint. Van alle gezichten in het publiek springt dat van haar er direct uit. Ik weet waarom ze daar zit; deze avond is het belangrijkste moment van mijn carrière. Ik dans de rol van Nikaja, de tragische tempeldanseres die verliefd wordt op een onbereikbare krijger in *La Bayadère* van Marius Petipa. Na deze voorstelling zal officieel mijn promotie tot eerste solist bekend worden gemaakt. Het boeket staat klaar in de coulissen en ik heb mijn buiging naar het publiek al geoefend. Maar de werkelijkheid neemt een andere wending. Ik vang een glimp op van mijn toekomstige ik, en op dat moment verbleken alle rollen die ik hiervoor heb gedanst.

Om mijn hoofd leeg te maken voor de voorstelling, dwaal ik in de vroege middag rond in de straten van het tweede arrondissement. Dat is wanneer ik haar voor het eerst zie. Ik stap de metro uit bij Bonne Nouvelle, struin over de boulevard en sla twee keer rechts af. Voor ik het weet ben ik verdwaald. Wat een korte wandeling moet zijn, verandert in een nerveuze dwaaltocht à la Huysmans. Toeristen nemen kiekjes, poserend voor de verweerde architectuur, de straten vol met donkere winterjassen. Ik overweeg om terug te keren naar de metro en een paar haltes verderop mijn hotel weer op te zoeken. Exact op dat moment zie ik

haar – mezelf, maar dan tachtig jaar oud. Ze heeft dezelfde moedervlek schuin boven haar lip, dezelfde moerasgroene ogen. Een donkere bontjas verbergt haar tengere gestalte, en een deel van haar kapsel, gekapt als een grote toef suikerspin, elegant gekruld. Een grove klem houdt de golvende krullen bovenop bijeen. Op het moment dat onze blikken elkaar kruisen, kijken die groene ogen me indringend aan. 'Ga gerust verder met je leven,' lijken ze te zeggen, 'want dit is je eindbestemming.'

Ik wil iets antwoorden, vragen naar mijn toekomst; zij kent immers alles al wat ik nog moet ontdekken. Wat een voorkennis! De tijd, onverbiddelijk zoals altijd, laat me echter geen kans. Ook is hij, net als mijn oudere zelf, verrassend snel. Nog voordat ik een stap haar richting op kan zetten, is ze de hoek al omgeslagen. Ik haast me, achter haar aan, maar de volgende straat blijkt, op één man na die onder de luifel van een oud café staat te roken, uitgestorven. Ik heb geen idee hoe ik haar kan terugzien. Gelukkig weet zij me altijd te vinden.

Die avond is dus de tweede keer dat ik haar zie. Het lot maakt vreemde sprongen, maar die van mij zijn nog een stuk vreemder. De choreografie van Petipa voelt zo vertrouwd aan dat iedere *pas de chat* als een tweede natuur voor me is. De tempel op het podium waar ik naar mijn geliefde zoek is van dichtbij slechts een geschilderd stuk karton, maar dat hoeft zij niet te weten. Wat zeg ik eigenlijk? Natuurlijk weet ze dat ook. Het publiek volgt nauwlettend iedere beweging die ik maak. Wanneer mijn voeten de houten planken raken voelt het alsof ik onmiddellijk weer word opgetild. Mijn kostuum, een zwierige lap fluweel, volgt mijn sprongen met gratie. Ik draai, zwier en spring exact op de barokke klanken van Minkus, opgevoerd door het orkest in de bak beneden.

Toch is er die avond iets anders; al in de eerste akte voel

ik het. Is de vloer gladder dan gewoonlijk? Schijnen de lampen te fel? Niets van dit alles kan ik merken. Mijn spitzen volgen de maat, het orkest de timing, de kitscherige oosterse tempel glimt ondanks het karton. Ik kijk vooruit; ook mijn danspartner staat al gereed om me op te tillen. David is een Hongaarse solist van één meter negentig en al drie jaar mijn vaste danspartner bij het Nationale Ballet. Dit is onze show. Ons grote galaoptreden in de Opéra Garnier in Parijs; hier hebben we wekenlang voor geoefend in Amsterdam. Drie pirouettes en een arabesk en dan tilt hij me hoog de lucht in. Vol vertrouwen kijkt hij me aan; we hebben dit al zo vaak eerder gedaan. Alles verloopt dan ook als gewoonlijk. Behalve mijn gedachten. *Wat dans ik nu eigenlijk?* De gedachte spookt door mijn hoofd terwijl ik in de lucht spring, benen gestrekt. *Niets meer dan oude, uitgekauwde Sovjetpropaganda in een nieuw jasje.* Ik schrik van de gedachte. Normaal is mijn hoofd helder tijdens een opvoering, enkel gefocust op de bewegingen die mijn lichaam maakt. *Hoe kan ik zo afgeleid zijn?* Ik ben zo verbaasd erover dat ik de laatste pirouette niet goed afrond. Het einde is slordig. Ongeraffineerd, zou mijn mentor zeggen. *Omdat je dit helemaal niet wilt dansen.* Ik spring opnieuw en mijn linkerballetschoen landt scheef en berooft me van de juiste positie om opnieuw in te springen. David werpt me een blik toe. *Waarom dans je eigenlijk?* Mijn volgende sprong is te zwak ingezet en ik voel mijn lichaam verkrampen. Te laat, ik ben al in de lucht. *Waarom ben je hier nog?* Ik wil mijn handen op mijn hoofd drukken om de gedachten te stoppen. Compleet uit balans land ik en ik val met een doffe klap neer op de planken; ik stort in elkaar als een kaartenhuis. Niet alleen ik, maar met mij valt ook mijn levenslange droom in duigen.

÷

De houten vloer is hard, plakkerig, koud – veel kouder dan hoe deze zojuist nog onder mijn spitzen voelde. Mijn lichaam op de planken voelt licht daarentegen, alsof ik onder water zweef met gewichtloze spieren en een harde piep in mijn oren. Tot mijn verbazing ontsnapt er een harde gil uit mijn mond. Wat moet het publiek eerder hebben gehoord: het geluid van mijn val of mijn gil? Alles is relatief zou mijn mentor zeggen, en het klinkt zoals gewoonlijk beter in zijn Russisch, strenger vooral. Het orkest valt stil, de lichten doven en ik zie vanaf de vloer hoe de beroemde fluwelen gordijnen van de Opéra Garnier sluiten. Vanuit de coulissen komen collega's naar me toe gerend. Ze vormen een cirkel om me heen, maar in al mijn verwarring kan ik niet goed onderscheiden of ze Nederlands, Frans of Engels spreken. Of is het Russisch? Altijd maar dat Russisch. Ik hoor mijn mentor nog tegen me schreeuwen in die schelle klanken. Volgens mij vraagt een jong meisje hoe het met me gaat. Het moet een van de élèves zijn. Pas op het moment dat ze de woorden uitspreekt, voel ik de pijn door mijn been schieten. Ter afleiding kijk ik haar aan; haar witte tutu zit scheef en ze heeft een half aangebroken graanreep in haar hand. Als ze me ernaar ziet kijken, biedt ze het ding ongemakkelijk aan, maar het is zo'n beetje het laatste waar ik nu behoefte aan heb. Ik vraag me af hoe oud ze is. De élèves zijn nog geen vast onderdeel van ons ballet, maar vechten om een plekje een rang hoger, om zo in het corps de ballet te komen en vast deel uit te maken van de groep. Lang geleden was ik net zoals zij, dansend naar de pijpen van mijn mentor. Al die drang om er te komen, het voelt op dit moment als een ander leven.

David staat nu ook bij de groep. Samen met het jonge meisje met de scheve tutu helpt hij me overeind en proberen ze me naar de kartonnen tempel te verslepen, zodat ik ertegenaan kan leunen. Zodra ze mijn benen bewegen begin ik te gillen. De pijn schiet door mijn lichaam heen.

‘De fysio komt eraan,’ sust David.

Ik weet niet zo goed hoelang het duurt. Mijn blik is gefixeerd op mijn benen, die er gekronkeld en mismaakt bij liggen. Vooral mijn rechterbeen bevindt zich in een onnatuurlijke houding. Samen met de linker vormen ze de beginletter van mijn naam: de D van Dom.

De pijn, die naar de achtergrond was verdwenen door de vreemde aanblik van mijn vervormde benen, eist nu weer alle aandacht op. Ik begin opnieuw te gillen. David probeert me te kalmeren, tevergeefs. Een donkere, gespierde man komt het podium op en loopt naar me toe. Hij hurkt neer en vraagt iets in het Frans. Het jonge meisje naast me vertaalt zijn woorden. ‘Hij vraagt of hij je been mag aanraken,’ zegt ze zachtjes. Ik knik, en wanneer hij me aanraakt schreeuw ik het uit. Snel duw ik zijn hand weg. Hij probeert het niet nog een keer: blijkbaar heeft hij genoeg gezien. Uit zijn zak haalt hij een walkietalkie en zegt iets onverstaanbaars.

‘De ambulance komt eraan,’ zegt de élève. De man stopt met praten en kijkt me begripvol aan.

‘Niet bang zijn,’ zegt hij in gebroken Engels.

‘Ik ben helemaal niet bang,’ wil ik antwoorden, maar ik weet niet zo goed of ik het daadwerkelijk hardop zeg.

Het podium vervaagt een beetje, als een wazige vlek. Alles lijkt trager, alsof ik me daadwerkelijk onder water bevind. De kartonnen tempel is plotseling echt, de man die voor me zit een onderzeese magiër met een mysterieus apparaat in zijn hand. Twee mannen naderen met een brancard en terwijl ik word weggevoerd, ben ik nog net helder genoeg om me af te vragen of dit nu werkelijk mijn laatste moment op het podium is. Wat komt er na het podium, behalve de coulissen? De laatste plek waar ik wil eindigen is in de coulissen. Ik ben niet bang, wil ik zeggen, maar de man van zojuist is verdwenen. Ik ben niet bang, niet voor het nu en ook niet voor het einde. Ik weet namelijk al hoe het eindigt.

Alleen voor alles wat zich ertussenin bevindt, besef ik nu, ben ik bang.

2

Ik heb hem al meerdere keren voorbij zien lopen, hij is zelfs in een droom verschenen – een vreemde droom waar ik nu al meerdere keren aan heb gedacht. In die droom draagt hij een doktersjas, iets wat in het echt niet bepaald het geval is, gezien zijn baan als psycholoog. In een kamer met een raam zonder uitzicht, onder een fel tl-licht, dient hij me een reeks van voorgeschreven pillen toe. Ik lig languit op een tafel met mijn mond opengesperd, terwijl zijn slanke pianovingers ze in een rijtje een voor een op mijn uitgestoken tong plaatsen. Doktersrecept: blauw, geel en wit. Sommige zijn doorzichtig met vreemde, bewegende korreltjes erin. Ze smaken allemaal even vies, een beetje ziltig. In mijn droom vraag ik me af hoe hij smaakt. Zachtjes open ik mijn mond iets verder, wachtend op de volgende pil, maar zodra hij die in mijn mond legt, beweeg ik snel mijn hoofd naar voren zodat ik nu ook het puntje van zijn vinger proef. De huid voelt zacht tegen de binnenkant van mijn mond. Net als ik eraan wil sabbelen, schiet ik wakker. Zijn dromerige gedaante verdwijnt. De harde klap van een deur die dichtslaat zorgt ervoor dat ik ruw uit mijn dagdroom word gehaald. Hij staat nu daadwerkelijk voor me. Zonder doktersjas weliswaar, maar met een groene wollen trui, een wit overhemd eronder en een pantalon met leren mocassins. Een lok van zijn donkergrijze krullen valt voor zijn gezicht. Hij zal nog geen vijftig zijn. Het gaat om de hoofdpsycholoog van de gesloten afdeling waar ik me sinds gisteren bevind. Vandaag hebben we onze eerste afspraak.

÷

Hij is precies het type man waar ik van hou, een vrij zeldzaam type weliswaar: de man die goed is in het ouder worden. Deze man bezit een bepaalde souplesse in zijn handelingen, een verfijning die niet enkel de jaren doorstaat, maar waar hij zelfs mee pronkt. Dit soort mannen rijgt de jaren aan hun vingers ter versiering. Het verschil tussen luxepaarden en werkpaarden, zo onderscheidt mijn moeder dit soort types.

'Dokter Wagner,' zegt hij, terwijl hij zijn hand uitsteekt.

Heel even lijkt hij daar spijt van te hebben, alsof deze formele begroeting hier, nu, niet helemaal past. Toch blijft hij zo staan, hand uitgestrekt, en wanneer ik zijn hand schud, voelt zijn huid exact zo zacht aan als in mijn droom. Mijn blik valt op een zilveren trouwring, en direct schiet de gedachte door mijn hoofd dat ik wil weten hoe zijn vrouw eruitziet. Mannen zoals hij kiezen zelden voor een jongere vrouw. Ik stel me haar voor: gepolijst, met geblondeerd haar dat strak in model is geföhnd, de geur van zonnebrand en Chanel N°5. Beige linnen broekpakken, witte overhemden en subtiele botox. Ieder jaar op vakantie naar Ibiza, op haar initiatief. Na de studie van hun kinderen wil ze er een tweede huis kopen om de winters in door te brengen. Hij weet dat zij het wil, maar hijzelf lijkt door de jaren heen niet meer zo zeker van zijn eigen verlangens. Ik zie ze iedere keer weer, dit soort stellen, in het publiek van de balletvoorstellingen waarin ik dans. Wanneer hij mijn hand loslaat, leun ik achterover. *Zo. Ik heb je uitgevogeld.*

Hij neemt plaats tegenover me, slaat op haast vrouwelijke wijze zijn benen over elkaar.

'Hoe gaat het met je?' vraagt hij kalm.

'Ik bevind me in een gekkenhuis en zit in een rolstoel,' antwoord ik.

'We gebruiken hier doorgaans een an-'

'Laat maar.'

Onze blikken ontmoeten elkaar, en het spel begint. Ik heb je door, lijken zijn ogen te zeggen, en zelfs als dat niet zo is, heb ik je tenminste aan het praten gekregen.

'Goed,' zegt hij met een stem die zo resoluut klinkt dat ik ineens weer besef dat hij hier de controle heeft. 'Maar,' vervolgt hij, 'dat terzijde?'

'Wat ga je met deze informatie doen?' vraag ik.

'Ik neem aan dat dit aan je is uitgelegd?'

'Ja,' zeg ik zachtjes.

'Dan heb je toestemming gegeven om met mij te praten.'

'Ik heb toestemming gegeven om met iemand te praten,' werp ik tegen. 'Niet voor een therapiesessie.'

'Voor iemand die wil praten, heb je tot nu toe nog vrij weinig gezegd.'

Ik rol met mijn ogen. Hij glimlacht. *1-0*.

'Laten we dan eens beginnen met praten,' stelt dokter Wagner voor.

'We zijn al begonnen.'

'Dat is waar.'

Ik zeg niks. Een tijdje zitten we zo, in stilte.

'Misschien kun je me eerst iets over jezelf vertellen,' oppert de dokter na een tijdje.

'Mijn god.'

'Hm?'

'Zodat je kunt beginnen met je psychoanalyse?' vraag ik.

'Wat bedoel je?'

'Kamp Freud of Jung? Aan het glimmende horloge te zien, denk ik Jung.'

'Sorry?'

'Freud vertelt tenminste de waarheid. Jungianen draaien er maar wat omheen. Betaalt beter, dat wel. Verklaart het horloge.'

'Nou.' Hij schraapt zijn keel, recht zijn rug, alsof hij iets

belangrijks te zeggen heeft. Vervolgens bedenkt hij zich. 'Ik ben hier niet alleen om je te analyseren.'

'Als jij het zegt.'

'Wat ik wil is een manier vinden om te beginnen, om je beter te leren kennen,' probeert de dokter. Zijn ogen zijn diepblauw. 'Misschien kun je me vertellen waarom je denkt dat je hier nu bent?'

'Zoals je misschien al weet,' antwoord ik, 'ben ik hier niet bepaald uit vrije wil.'

'Maar je bent hier wel met een reden.'

'Een reden?'

'Ja.'

Ik bestudeer zijn trui. Dik, van gelaagde merinoswol, het dure spul. Een paar pluisjes zijn ontsnapt aan de pluizentondeuse. Ze bungelen aan zijn linkermouw.

'Iedere halfgare ballerina belandt hier,' zeg ik. 'Het afvalputje van de krankzinnige danseressen. Boem, pats, terminus. Net als Aletta.'

'Aletta?'

'Mijn collega. Ook gestoord.'

'Wat bedoel je met ge-'

'Aan de pillen, bedoel ik. Dankzij jullie. Nu is ze helemaal de weg kwijt. Dansen doet ze al maanden niet meer. Als je haar iets vraagt, begint ze zich uit te kleden. Iedere keer weer. Van het padje af, zeg ik je.'

'Je hebt het over een psychose?' vraagt de dokter.

'Wellicht. Als je het zo wil noemen.'

'Weet je waardoor het komt?' dringt hij aan.

'Het komt,' ik aarzel even, 'omdat onze balletmeester zich aan haar vergreep toen ze amper vijftien was. Een zogenaamde geheime affaire, die zich voornamelijk afspeelde in het niet zo geheime schoonmaakhok op de jeugdacademie van het Nationale Ballet. Iedereen wist ervan, maar keek de andere kant op. Hij was tenslotte balletmeester. Wat een

kans, dacht de jonge Aletta, nu ben ik zijn favoriet. Toen hij haar na een paar jaar zat was en besloot haar niet te promoveren knapte er iets. En met dat iets bedoel ik haar geestelijke welgesteldheid, uiteraard.'

'Gebeurt dat met meerdere dansers, dat wat je nu zegt?'

'Wat?' vraag ik.

'Het naar bed gaan met de balletmeester.'

'In sommige gevallen wel.'

'En bij jou?'

Ik kijk hem aan. 'Nee. Of eigenlijk: geen commentaar.'

'Sorry,' zegt hij snel. 'Dat was te direct.'

'Het is je vergeven.'

Hij kijkt naar het raam. 'Misschien kun je me vertellen waarom je voor ballet hebt gekozen.'

'Ik heb er nooit voor gekozen.'

'Wie dan wel?' vraagt hij.

'Mijn moeder. Olga.'

'Russisch?'

'Bijna raak. Wit-Russisch. Misschien voor jou wel hetzelfde.'

Hij negeert de opmerking. 'En je moeder deed je op ballet.'

'Inderdaad.'

'Hoe oud was je?'

'Zeven toen ik begon,' antwoord ik. 'Mijn moeder had al snel na mijn geboorte het stempel getalenteerd op me geplakt. Blijkbaar kon ik als peuter al perfect de maat houden en stond ik kaarsrecht, voor zover een peuter dat kan. Mijn moeder twijfelde tussen piano, viool en ballet. Waarom niet alle drie? Het maakt niet uit wat je doet, zolang je maar de beste bent. En dat was ik, zo rond mijn veertiende. Toen werd ik uitgekozen. De balletmeester van de school waar ik danste ging daarna over naar het Nationale Ballet en nodigde me uit voor de jeugdacademie en zo zou het geschieden.'

'En je bent altijd bij het Nationale Ballet blijven dansen?' vraagt de dokter.

'Ja.'

'Een echte prima ballerina,' zegt hij.

'Begrijp me niet verkeerd,' zeg ik. 'Onze training was allround. Onze balletmeester investeerde in ons – niet alleen in het ballet, maar ook in gymnastiek, ritmiek, de klassieke muziek en de Russische taal. Op mijn zestiende verliet ik de schoolbanken en trainde ik enkel nog op professioneel niveau aan de academie. Toen hij balletmeester bij het Nationale werd, volgde ik eerst de jeugdacademie en werden we daarna uitgenodigd om auditie te doen. Zo kwam ik in het corps de ballet terecht.'

'En de balletmeester?'

'Zijn naam was Pjotr,' antwoord ik.

'Spreek je hem nog?'

'Hoezo?'

'Omdat je "was" zei.'

Ik haal mijn neus op, begin dan te lachen.

'Zie je wel,' zeg ik. 'Ik herken een jungiaan uit duizenden. Al draagt een aap een gouden ring...'

'Ik ben een psycholoog, Dominique–'

'Het is en blijft een lelijk ding. Oké, vertel me dan eens, wie kiest je kleding uit?'

'Wat bedoel je?' vraagt hij. Dan: 'Mijn vrouw.'

'Dacht ik al.'

'Hoezo dacht je dat?'

'Mannen kunnen het niet alleen. Dat zei mijn vader altijd. Vrij ironisch, want hij liet mijn moeder en mij alleen achter. Blijkbaar konden wij het uitstekend; samen alleen zijn.'

De dokter valt even stil. Als ik hem aankijk, merk ik dat hij een ietwat vreemde blik op zijn gezicht heeft.

'Pjotr is dood,' zeg ik dan.

'O.' De dokter kijkt op, geschrokken. 'Wat spijtig om te horen.'

'Zelfmoord. Althans dat vermoedden ze.'

‘Was hij ongelukkig?’ vraagt hij.

‘Nee, vooral oud. En ziek. Van het ongeneeslijke soort.’

‘Hoe oud?’

‘Ongeveer jouw leeftijd. Begin vijftig.’

‘Dat is niet echt oud,’ brengt de dokter zachtjes in.

‘Te oud voor een balletdanser. Meestal nemen we, met een stevige portie geluk en zonder blessures, rond ons vijfendertigste afscheid van het beroep. Over en uit. Daarna functioneren we nog als schimmen van ons vroegere succes, worden we ingezet om de nieuwe generatie te martelen, te slijpen voor het podium. Dit terwijl we ons lichaam, dat we als een vorm van zelfkastijding al vanaf onze jeugd en tienerjaren tot het uiterste hebben getraind, langzaam mogen zien aftakelen.’

‘Zie jij het zo?’

Ik negeer zijn vraag en ga verder: ‘Alles waar je jaren voor hebt gewerkt wordt langzaam weggenomen. En dan blijft er weinig over om voor door te gaan. Toen hij ziek werd zag hij het als teken dat zijn lichaam er genoeg van had. Voor Pjotr was het niet genoeg om door te gaan.’

‘Voel jij hetzelfde?’ vraagt de dokter.

‘Niet echt,’ antwoord ik. ‘Ik heb andere zorgen.’

‘Zoals?’

Ik werp een blik op de klok. Onze vijfenveertig minuten zijn om. Dokter Wagner volgt mijn blik en samen kijken we even naar de langzaam schuifelende wijzers. Ze zijn zo geluidloos dat als je niet naar ze zou kijken, je zou zweren dat de tijd hier stilstaat.

‘Zoals wat Pjotr me heeft aangedaan, bijvoorbeeld,’ antwoord ik.

3

'Hoe gaat het vandaag met je?' vraagt de dokter wanneer hij tegenover me plaatsneemt. Hij draagt een grijs overhemd, in zijn rode broek gestopt; een vrij ongebruikelijke outfit voor een psycholoog in een kliniek.

'Redelijk goed,' antwoord ik. 'Gezien de omstandigheden.'

'Misschien kunnen we verdergaan waar we de vorige keer waren gebleven.' Hij bladert door mijn dossier en bestudeert even de aantekeningen erin. 'We hadden het over je dansleraar.'

'Pjotr.'

'Juist, ja.'

'Niet alleen mijn dansleraar,' verduidelijk ik. 'In mijn laatste jaar op de dansacademie werd hij een van de balletmeesters en de vaste choreograaf van het Nationale Ballet. Hij nam me mee om daar te dansen in het corps de ballet. Al snel werd hij een soort mentor voor me, deels leraar, deels inspiratie. Ik verafgoodde hem en op een goede dag tolereerde hij mij. We werkten aan bijna elke productie samen. Hij leerde me alles wat ik nu weet.'

'En hoe ging dat?'

'Goed. Totdat het minder goed ging.'

'Wat gebeurde er toen?'

Ik wijs met mijn wijsvinger naar mijn neus. De dokter kijkt me enigszins verward aan.

'Wat is er met je neus?' vraagt hij.

'Vervangen.'

'Vervangen?'

'Pjotr vond dat nodig.' Ik strijk met mijn vinger zachtjes over mijn neusvleugel, voelend aan het litteken aan de onderkant. Een merkteken dat hij op me heeft achtergelaten.

'Ik begrijp niet helemaal wat je bedoelt,' zegt de dokter.

'Je begrijpt het niet omdat je Pjotr niet begrijpt,' antwoord ik. 'Goed dan.' Ik ga rechtop zitten. 'Pjotr was een volger van de Vaganova-methode. Dit is de oorspronkelijke leerwijze die werd gedoceerd aan de Keizerlijke Balletschool in Sint-Petersburg. Het is het beste van alle balletwerelden in één. Men neemt de romantiek van de Fransen, de dramatiek van de Russen en de atletiek van de Italianen, et voilà, de meest invloedrijke methode voor ballet ter wereld. Lenigheid en restrictie zijn onze focus. Complete eenheid en harmonie van het lichaam; innerlijke balans om dit alles bijeen te houden. Daarnaast richten we ons op de literatuur, poëzie en klassieke muziek zodat we begrijpen wat we vertolken op het podium.'

'Aha,' zegt de dokter. Hij laat mijn woorden even bezinken. Het is de eerste keer dat ik meer dan een paar zinnen achter elkaar spreek. 'Ja, dat harde trainen, daar had je het de vorige keer ook over.'

'Baryshnikov, Pavlova en Balanchine,' vervolg ik, 'ze zijn allen getraind volgens de Vaganova-methode.'

'En jij,' voegt de dokter eraan toe. Ik kan aan zijn gezicht zien dat hij inmiddels lichtelijk gefascineerd is.

'Minder bekend zijn de uiterlijke eisen waar de dansers aan moeten voldoen. De drang naar schoonheid, naar een zekere soort perfectie, overheerst. In de balletwereld is het schoonheidsideaal nauwkeurig uitgemeten. Een danseres van mijn lengte, één meter tweeënzeventig, mag onder geen enkel beding meer dan achtenveertig kilo wegen. Mijn heupbreedte mag niet meer zijn dan eenenzestig centimeter, mijn borstomvang niet meer dan vijfentachtig centimeter en er bestaat zelfs een formule voor de lengte van onze benen

in verhouding met onze totale lengte, zodat ze precies lang genoeg zijn. Ik kan nog wel even doorgaan. Al deze cijfers staan in mijn geheugen gegrift.'

'Dat klinkt vrij intens,' geeft de dokter toe.

Ik doe alsof ik hem niet heb gehoord. 'Alles om aan het ideaal te voldoen. Het is gebruikelijk dat een balletmeester of zelfs de balletgroep voor de kosten opdraait wanneer we onder het mes gaan. Vooral wanneer het om zijn favoriete solisten gaat.'

De dokter staart nu een beetje beduusd naar mijn neus.

'Ik was, uiteraard, zijn favoriet,' voeg ik eraan toe.

Hij blijft naar mijn neus kijken en ik voel hoe hij de kaarsrechte lijn ervan bestudeert, de twee perfect symmetrische neusvleugels, alles in perfecte verhouding tot de rest van mijn gezicht. Wanneer je vlug kijkt valt mijn neus niet op, maar bij nadere inspectie merk je dat hij te recht is, te symmetrisch, bijna gebeiteld. Zelfs de sproetjes stoppen precies halverwege mijn wangen; alsof zelfs zij weten dat deze neus niet oorspronkelijk van mij is.

'De eerste operatie was een onofficiële voorwaarde voor mijn eerste contract. Ik was achttien. Die operatie ging mis en moest herhaald worden. Ze hadden zo veel bot weggehaald de eerste keer, dat mijn kraakbeen niet meer was verstevigd. Mijn neus helde bijna over, als die van een bokser na een nederlaag.'

'Wat vond Pjotr ervan?'

'Hij stuurde me terug. Zelfs na die tweede operatie vond Pjotr het nog steeds niet goed genoeg. Erger dan het origineel, was zijn oordeel. In die jaren erna mocht ik enkel doorgroeien tot coryfee, maar ik schopte het niet tot solist.'

'En toen?' vraagt de dokter.

'Vanaf toen wilde ik alleen nog maar beter worden. Ik wilde Pjotr – en de buitenwereld – laten zien dat ik goed genoeg was, dat ik aan de eisen voldeed.'

‘Hoe liet je dat zien?’

‘Op iedere mogelijke manier. Ik leefde voor de dans. Ik trainde elke dag, at precies wat nodig was en begon mijn dag met mijn meetlat en mijn weegschaal. Ik was vastbesloten om mijn wilskracht en vooruitgang te tonen aan mijn balletmeester.’

‘Is dat de reden waarom je hier nu bent?’ vraagt de dokter.

‘Nee,’ antwoord ik. ‘Ik ben hier omdat ik gevallen ben en niet meer kan dansen.’

‘Dat is gedeeltelijk waar,’ zegt hij na even te hebben nagedacht. Hij vouwt zijn armen over elkaar. ‘Maar je bent ook hier omdat je een psychose hebt ervaren, Dominique.’

‘Een psychose?’ Ik trek mijn wenkbrauwen op. ‘Ik geloof er niets van.’

‘Wat herinner je je nog van de val?’

Ik doe alsof ik nadenk, maar in werkelijkheid kan ik me amper iets herinneren van de val, of zelfs van die hele dag. Ik herinner me mijn wandeling in Parijs waar ik mijn oudere ik zag. Maar als ik dit ter sprake breng zullen ze direct concluderen dat ik aan het ijlen ben. Het laatste wat ik me van daarvoor kan herinneren is het gesprek dat ik had met Daniel die ochtend in onze woonkamer, voordat ik de trein naar Parijs nam.

‘Het laatste wat ik me herinner is een gesprek met Daan,’ zeg ik.

‘Daan is je verloofde, klopt dat?’ vraagt de dokter, wijzend naar het dossier.

Ik knik.

‘En wat weet je nog van dat gesprek?’

‘Het ging over onze bruiloft. En de toekomst. Kinderen.’

‘Ja?’

‘Daan zei dat hij me een kind geeft, hij zei dat hij me alles geeft wat ik wil als ik maar promotie maak. Dat ik de nieuwe prima ballerina word.’